
Držitelé Nobelovy ceny v CERGE-EI

Držitelé Nobelovy ceny v CERGE-EI

Pro vědecké ústavy je návštěva laureáta Nobelovy ceny vždy svátkem. O to více sváteční byl pro CERGE-EI (Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy v Praze – Národohospodářský ústav Akademie věd ČR) týden na přelomu listopadu a prosince 2006, kdy na své půdě uvítalo hned tři držitele tohoto nejprestižnějšího vědeckého ocenění v oboru ekonomie. Profesor Edward C. Prescott a profesor James Heckman přednášeli vědeckým pracovníkům, studentům CERGE-EI i veřejnosti v rámci tradičních výzkumných seminářů, zatímco profesor Joseph E. Stiglitz se setkal se zástupci profesorského sboru a studentů, aby s nimi prodiskutoval výzkum a dalších aktivity na CERGE-EI.

Seminář profesora Prescottta (Federal Reserve Bank of Minneapolis a W.P.Carey School of Business, Arizona State University, USA) na téma „Neměřitelné investice a růst odpracovaných hodin v 90. letech v USA“ („Unmeasured Investment and the 1990s U.S. Hours Boom“) se konal 29.listopadu. V prezentované práci prof. Prescott vysvětluje prudký nárůst počtu odpracovaných hodin ve Spojených státech, který začal v roce 1990, vyvrcholil v roce 1999 a poté se opět vrátil na úroveň roku 1990.

Společně s Ellen McGrattan z minnesotské univerzity Prescott považuje nehmotné investice za neměřitelnou část standardního modelu růstu. S použitím amerických dat za dané období zjistili, že tyto nehmotné investice byly velkým přínosem pro ekonomický boom 90.let. Standardní národní účetnictví prudký nárůst produktivity i investic značně podhodnotilo. Prescott proto zdůrazňuje, že neměřené investice jsou důležitou součástí agregátní ekonomické analýzy. Joseph E. Stiglitz z Columbia University, člen výkonné a dozorčí rady CERGE-EI, navštívil ústav v podvečer 30.listopadu. Během zhruba dvouhodinové návštěvy se setkal s výzkumnými pracovníky a diskutovali o výsledcích a úkolech ústavu a také se skupinou studentů CERGE-EI, s nimiž hovořil o jejich výzkumné práci.

Profesor James Heckman (University of Chicago), držitel Nobelovy ceny z roku 2000, představil v rámci výzkumného semináře svou práci „Vytváření a důsledky kognitivních a nekognitivních schopností“ („The Formation and Consequences of Cognitive and Noncognitive Skills“). Jejím hlavním závěrem je, že kognitivní i nekognitivní schopnosti jsou stejně významné pro objasnění jak výkonnosti jednotlivců na trhu práce, tak i jejich sociálního chování – například mezd, dosaženého vzdělání, rizika otěhotnění v době dospívání či

zločinnosti. Kognitivní znalosti jsou zčásti dané talentem a také je možné naučit se je ve škole – matematické dovednosti, znalost jazyka, porozumění textu a šifrovací schopnosti.

Dobrym příkladem nekognitivních schopností jsou sebedůvěra či sebmotivace ke studiu jako rozhodující činitelé úspěchu nejen v době studia, ale také na trhu práce. V prezentované studii Heckman a jeho spoluautoři odhadli produkční funkci pro kognitivní i nekognitivní schopnosti a zjistili, že zatímco produkce kognitivních schopností probíhá v raném věku, nekognitivní schopnosti jsou utvářeny až do 20 až 25 let věku. Důležitým důsledkem tohoto poznatku je, že nedostatek nekognitivních schopností způsobený například špatným rodičovským zázemím v raném dětství lze do značné míry kompenzovat pozitivními intervencemi v pozdějším věku.